

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katoliškega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5. — Vse prejemne naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pletivste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Liberlci na Štajerskem.

Slovenski liberalci na Štajerskem sila obžalujejo, da ni tudi med nje prišla vodiška Johanca, katero so ljubljanske liberalne gospe razveseljevale s svojim obiskom. Toda česar ni, se mora ustvariti. Kakor čitamo v "Slov. Narod", so si štajerski liberalci zategadelj izkopali "sveto babo", ki se je liberalnim Središčanom že pred 30 leti prikazovala pri Sv. Bolfanku na Kogu. Liberalni poročevalci se hudeje, da se za njo niso brigali niti posvetna niti duhovska oblast, tako da je bila prepuščena le nežni skrbi liberalnih romarjev iz Središča in Ormoža. Toda naj bo kakorkoli, mi imamo sedaj "sveto babo", vi Kranjci pa v keho zaprto vodiško Johanco. Liberalna izobraževalna organizacija je že poskrbela, da se štajersko ljudstvo temeljito pouči o "sveti babi". In tako je upati, da vremena štajercem kmalu bodo se zjasnila.

Lažnjivost liberalcev nas sili, da vedno stojimo za njimi. V obsejni občini Cirknica smo propadli pri občinskih volitvah, vendar se je pri razmerju glasov pokazal lep napredek pri Slovencih. Občina tudi dosedaj ni bila naša. Liberalni časnikar pa laže, da smo občno izgubili. Tako je liberalno poznavanje naše meje. Samoumevno je, da liberalci niti koraka niso storili za volitve, dočim je ljudska stranka tudi iz Maribora dobila agitatorje na pomoč. Z lažnjivci in propalci ni veselo imeti boja. A ker se boju ne moremo izogniti, zato ga moramo potrpežljivo in krepko nadaljevati. Boj liberalni laži in hinavščini!

Iz državnega zbora.

(Poročilo o seji dne 9. januarja.)

Koliko se je pisalo o tem, da hočejo češki agrarci in radikali obstruirati in zabraniti rešitev proračunskega provizorija. Skromen začetek je v tem oziru napravil posl. Klofač, ki je začetkom seje predlagal, naj se najprej voli komisija, ki se bo pogajala z gosposko zbornico, in naj se zbornične seje odgodijo, dokler se ta reč ne reši. Za ta predlog je predlagal poimensko glasovanje, ki se je brez škode izvršilo. Začela se je debata in sicer v znamenju češke obstrukcije. Malo čez polno se je pa vse pomirilo in danes se je dovršilo

mirno in brez ovir prvo branje proračunskega provizorija. Nato se je izvolila komisija 26 članov za pogajanja z gosposko zbornico (naša dva: dr. Korošec in Jerce).

Komisija se bo pogajala v ponedeljek. Sklenilo se je, da zastopniki naše zbornice brez dolgih govorov izjavijo, da ostane, kakor je bilo sklenjeno, in da je nesprijemljiva vsaka izprememba. V torek in sredo se v sredo bo zboroval proračunski odsek tako, da bomo imeli prihodnjo sejo šele v sredo ali celo v četrtek.

Za deželne zore je določen čas od 20. jan. do 17. februarja.

V seji seniorjev je min. predsednik grof Stürkgh naglašal, da želi, da se začasni proračun z ozirom na zasedanje deželnih zborov kmalu reši. Danes je zboroval tudi socialno zavarovalni odsek. Notranji minister baron Heinold je čestital pododseku, ker je rešil prehodna določila za Galicijo in Bukovino in želel, da bi se socialno zavarovanje kmalu rešilo. Odsek je opustil glavno razpravo in pričel takoj s podrobno razpravo in je rešil § 1. predloge.

Lokalne železnice.

Vlada je predložila predlogo lokalnih železnic za 94 prog, ki bodo zahtevale 287.424.200 kron od države. Hrvatsko-slovenski klub je nezadovoljen, ker se so razmerno predloga veliko premalo ozira na železniške potrebe našega ozemlja zlasti na Kranjskem, kjer je v predlogi le proga Domžale — Blegovica, 176 km dolga, ki je zanjo voljna dati država dva milijona 600.000 K in od proge Polzela — Braslovče — Motnik (18 km) drž. izdatek 2.240.000 K, mali kos od štajerske meje do Motnika. Po številu prebivalstva bi moralo po pravični razdelitvi priti na Kranjsko od omenjene svote malo manj, nego 5 milijonov; pride pa komaj tri.

Za Dalmacijo so določene te-le proge: Kastel Sućurac — Trogir, ki bo vezala staroslavni Trogir s Splitom (165 kilometrov), državni prispevek celo gradbeno svoto tri milijone; Zadar — Benkovac (34 kilometrov, država 3.640.000; dežela 60.000; udeleženci 100.000 K.)

Za Primorje:

Sv. Lucija — Tolmin (57 km; država nosi vse stroške 3 milijone kron). Sežana — Opčina (61 km; država 100.000 K, dežela in udeleženci 550.000 K); Opčina —

Herpelje (174 km, država vseh 23.500.000 kron). — Laški del dobi še več: Gorica — Červinjan (342 km, država 8.840.000 K; udeleženci in dežela 1.000.000 K). Ronchi — Tržič (Monfalcone) (62 km; država 738 tisoč kron, udeleženci 82.000 K).

Koroško:

Celovec — Velikovec (34 km, država 4.344.000 K, dežela in udeleženci 1.085.000 kron). Smohor — Koče (31 km, država 3.850.000 K, dežela 200.000 K, udeleženci 50.000 K). Pusarnitz — Obervellach ali pa vsaj Kolbnitz — Obervellach (20 km, država 2.760.000 K, dežela in udeleženci 240 tisoč kron); ta ozkotirna proga bi šla po dolini (Mölltal), ker jo je turska železnica ki gre 350 m nad njo zelo oškodovala.

Slovenski štajar

dobi poleg že imenovane proge Polzela — Motnik samo še Ljutomer — Ormož (208 km, država 1.040.000 K, dežela 250.000 K, prioritetnih obligacij za 1.025.000 K).

Deloma zadene na koncu ob slovensko ozemlje Feldbach — Radgona (371 km, država 2.000.000 K, dežela 800.000 K, prioritetnih obligacij za 995.000 K).

Zanimive novice z Balkana.

Rim. Agenzia Stefani poroča iz Valone, da se je na nekem parniku pripeljal 200 turških vojakov in 6 častnikov iz Carigrada, ki so se ponoči hoteli izkrcati, da pobunijo prebivalstvo in da izzet pašo za albanskega kneza proglase. Sporazumno s kontrolno komisijo in z nizozemskimi orožniškimi častniki je začasna vlada turške vojske aretirala.

Valona. Mednarodna komisija je sklenila, da ima kombinirana kompanija mednarodne posadke v Skadru odkorakati v Leš, da prepreči izkrcanje mladoturških band.

Valona. Kemal beg je zaukazal, da se imajo grškim ladjam zapreti vsa albanska pristanišča.

Valona. Nепrestano dohajajo albanski prostovoljci, ki se priključajo za vstop v albansko žendarmarijo.

Solun. 200 prostovoljcev je zopet odpotovalo v Koriko, da se pridružijo epirskim bataljonom prostovoljcev.

Valona. Tistih 200 turških vojakov, ki so se hoteli izkrcati v Valoni, in ki zdaj menda skušajo priti na suho pri Sv. Ivanu, se je pripeljal na parniku avstrijskega Lloydja »Meran« iz Carigrada. Drugi mladoturški agitatorji so dospeli na Lloydovem parniku »Praga«.

Valona. Zaprli so Behir ago, ki se je pripeljal iz Brindizija, da agitira za mohamedanskega albanskega vladarja. V Valoni je proglašeno oblegovalno stanje.

Berolin. Princ Wied vztraja na svoji kandidaturi za albanski prestol in se ne ozira na puč, da bi izet paša postal albanski vladar.

Valona. Kemal beg je odredil strogo nadzorstvo nad vsemi ladjami. Izjavil je, da je laž, da ima on kake zveze z Izzet pašo. Albanija more napredovati le po volji velesil.

Trst. Semkaj je došel »Meran« s 161 turškimi vojniki. Vojake so zdravniško preiskali in v pomorskem lazaretu internirali. 13. t. m. jih pošljejo v Carigrad nazaj.

Carigrad. Novi turški vojni minister Enver bej je vpokojil 33 divizijskih poveljnikov, 40 brigadnih generalov, 52 polkovnikov generalnega štaba in 76 drugih polkovnikov. Vpokojena sta maršala Zeki in Ibrahim paša, tudi branitelj Odrina, Sukri paša, je vpokojen. Poslanik v Berlinu general Mahmud Muktar paša je imenovan za nadzornika 3. armadne inšpekcije, en brigadni general in 30 polkovnikov je imenovan za divizijske poveljnike. Enver bej je prevzel tudi sam posle načelnika generalnega štaba. Vojni proračun je Enver bej skrčil za tri milijone funtov.

Carigrad. Enver beg izjavlja, da 300 častnikov ni vpokojil iz političnih razlogov, ampak v skrbi za bojasposobnost armade. Berolinski poslanik Mahmut Muktar paša je dobil povelje, da se nemudoma vrne v Carigrad, kjer ima prevzeti nadzorstvo III. armade. Enver beg se baje privatno baha, da hoče Grčijo poraziti, seveda to vprašanje ni tako enostavno.

Dunaj. Grčija dobi Kios in Mitilene, ne sme pa na njih imeti posadk, niti graditi vojnih pristanišč ali skladišč za olje.

Pariz. Echo de Paris poroča iz Aten, da kupi Grška čilenski 28.000 tonski drednought »Cattore«.

LISTEK.

Na begu.

(Iz cikla Sibirske povesti.)

Napisal L. Knud Fredrik. Poslov. Jaklič. Cel dan so se trije skrivali po selniškem bičju. Do kolen so morali stati v vodi, ker kozaki so neprenehoma jezdari ob bregu in večkrat so konje zapodili v bičje. In imeli so srečo, kakor prejšnji dan, ko so se skrivali po nirgorodskem gozdu, mimo katerega so videli jezdit četo kozakov.

Šele v noči so se drznili zapustiti svoj skrilavski na drevju, a podali so se k Selnodu. Vso noč so hodili in ob jutru so srečno izginili v meglo, ki je vstajala iz reke.

Tudi sedaj se je pričelo mračiti.

»Lačen sem, očka«, se je oglasil najmlajši, komaj dvajsetleten ključavničarski pomočnik, katerega so pregnali v Sibirijo z mnogimi drugimi, ki so bili obdolženi političnih zločinov.

»Tako sem lačen, ali nimaš nič v torbi, očka?« Zobje so mu šklepetali; mraz je bil oster in noge skoro odmrzle v vodi. Obrnil se je k starcu, ki je stal poleg njega, naslonjen na debelo vejo.

»Nič, Gribov«, je žalostno odmajal starac z glavo; vse sem pojedel. »Počakaj malo, da dospemo v Vodanov.«

»Svoje prste glodaj, Gribov«, ga je prekinil mračno Petrovič, krepak mož; v Sibirijo so ga poslali, ker je bil nekemu

kozaku s pestjo razdrobil čepinjo. »Glodaj svoje prste, a ne javkaj. Saj bi bil lahko tamkež ostal. He!«

Težko je uganiti, kaj je mislil s svojim »he«. Gotovo je pa dosegel svoj namen; Nikolaj Gribov je utihnil in grizel je molče prste, da je pričela teči kri.

Polegoma se je zmrčilo in nad reko je ležala težka, siva megla.

»Sedaj je čas«, je spregovoril Petrovič in se pričel slačiti. Druga sta molča posnemala njegov zgled. Obledo so zvezeli in obesili na vejo, na kojoj se je opiral starac Andrej.

Petrovič je z dolgim kolom prvi šel v reko, katero so begunci imeli preplavati. Počasi in oprezno sta mu sledila in v tihih sunkih so šli čez široko reko.

Petrovič je že imel skoro trdna tla pod nogami, kar je zaklical krik. Zaklel je po tihem in v dveh sunkih je zapičil kol med bičje na drugem bregu.

V dolgih sunkih se je obrnil v reko in prišel je ravno ob pravem času, da je rešil potapljalčevega Gribova, katerega stari Andrej ni mogel več držati na površju.

In ko se je obrnil k bregu, ga je pretresla divja groza, da bi bil kmalu onesvestlega Gribova spustil v vodo.

Na strmem bregu se je vzdigovala jasno in razločno silhueta jezdeca. Moral je biti kozak, kateri je začel krik in pogнал je svojega konja k reki.

Tudi starac je bil zapazil jezdeca in hitel je, kolikor so mu dopuščale moči. Ker mesec je moral vsak hip prisvetiti na obzorje in oni bi bili odkriti na površju vode.

»Nazaj na drugi breg«, je velel Petrovič in se zegal proti bregu, od katerega so ravno priplavali.

»Naša obleka«, je tožil starac, ki mu je poslušno sledil. »Brez nje smo izgubljeni.«

»Molči starac«, je surovo dejal Petrovič. »Bodi miren«, in pristavil je prijazno: »Prinesem jo jaz!«

Srečno so dosegli bičje; in v istem hipu je tudi mesec izšel in vodna gladina se je kazala v krasni mesečini.

Poleg kozaka, ki je stal mirno in tiho na bregu, se je dvignil še drugi jezdec. Kratek »Kdo tu?«, ki se je razlil nad reko, je ostal sam.

En kozak je pogнал konja v bičje. Hip na to so ga begunci zapazili ob robu bičja, in takoj je zopet izginil.

»Pasji sinovi«, je ušlo Petroviču, ki je z bistrim očesom pazil nad vodo. »Sedaj sta odkrila našo obleko. Toda čakajta, čakajta!«

Stari Andrej je skoro glasno zastokal. »Sedaj nas odkrijejo, izgubljeni smo«, je ternal.

»Izgubljeni!« je zastokal Gribov, ki je komaj še stal na nogah.

»Oho! Ne še tako kmalu, mevže«, je dejal Petrovič.

»Ali imaš načrt?« je vprašal hlastno Andrej. Iz glasu je zvenelo oživljeno upanje.

»Tu počakajta! Ne moreta mi pomagati!« je odločil Petrovič, ki je za vse tri mislil in tudi delal in zginil je ob reki po bičju navzdol.

Po precejšnji razdalji je smuknil v vodo in plaval je čez reko. Naglo je rezal valove, ker čim preje je na drugem bregu, tem boljše se mu bo posrečil načrt. Ta je bil vratolomen in drzen. Vedel je, da leži nižje ob reki kozaka stanica Nirgorod, od koder sta bila brčkone tudi kozaka. Znanost mu je bilo, da neprestano jezdarijo ob reki radi beguncev. Nameraval je zapreti pot kozakoma v stanico in ju vjeti. Zanašal se je na presenečenje, največ pa še na svojo telesno moč.

Petrovič se je ravno vlegel ob poti, ko je začel konjsko peketanje; jezdec se mu je blizal v divjem diru. Bil je samo eden.

Petrovičovo srce je bilo močno. Če bo kozak jezdil naglo mimo njega, ne da bi ga opazil, bo moral zelo naglo izvršiti svoj načrt. A ta je skočil s konja; s počasnimi in opreznimi koraki, s sulico v roki se je blizal Petroviču.

Sedaj se je sklonil nad njim.

V tem hipu mu je močan udarec izbil sulico iz rok, in še močnejši udarec pod koleno je vrgl kozaka na tla.

Predno je mogel prestrašeni jezdec zakričati, že so se železni prsti zagreblili mu v vrat, da mu je sapa pošla.

Z jermenom je Petrovič zvezal kozaku roke na hrbtu. Z naglico je napulil šop trave in jo potisnil onesvestlemu v usta, in da bi je ne mogel z jezikom poriniti ven, mu je usta zavezal z robcem. Konja je pa odpeljal v bičje, kjer ga je privezal na pol podrto vrbo. In ko je še kozaka zanesel v bičje, je odšel na svojo pot. Sedaj se je moral polastiti še drugega jezdeca, kateri je

Valona. Kemal beg je včeraj tu pogasil obsedno stanje nad mestom.

Peterburg. Ruska vlada je bednim Albancem nakazala 50.000 rubljev.

Budimpešta. »Pesti Hirlap« objavlja tajno pogodbo med Srbijo in Rumunijo proti Avstriji, katero je že objavilo »Novo Vreme«. Merodajni politični krogi sodijo, da je ta vest slaba pustna šala (?)

Pariz. »Matin« poroča, da nemški general Liman ne bo imenovan za poveljnika I. zbor, ampak za generalnega inspektorja cele turške armade.

Pariz. Turška in bulgarska vlada se med seboj dogovarjati glede eventualne defenzivne in ofenzivne zveze.

Berlin. »Tägliche Rundschau« poroča: V Srbiji se nahaja višji nemški poštni uradnik, da reorganizira pošto službo. Nemčija je poslala zdaj v Srbijo tudi agronome, živinorejce in gozdne uradnike. Tako Nemčija na Balkanu Avstrijo povsod izriva.

Sofia. Bulgarski brzojavni urad poroča, da so našli v gorah pri Debru mrtvega bulgarskega arhimandrita Sofronija, ki ga dva meseca počenja. Mrtvega so našli tudi duhovnika Teofana z dvema Bulgaroma v gorovju Goljak.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Sofije: Tu se zelo pritožujejo nad vlado Srbov v Macedoniji. Srbi zahtevajo od vsakega bulgarskega napisa 100 frankov davka. Bulgari morajo na ukaz Srbov hiše prebeliti, ker Srbi trde, da spominja stari belež na bulgarsko trikoloro.

Sofia. Ker agrarci za nobeno ceno ne želijo vlade podpirati, se zbere danes kronski svet, ki soprobanje najbrže razpusti.

Sofia. Otvoritev sobranja 10. t. m. je bila viharna. Opozicija hoče Radoslavova strnoglaviti. Vlada baje namerava z novimi volitvami v osvojenih krajih pridobiti še 25 poslancev in si tako večino zagotoviti.

Carigrad. Tu in v provinci pridno nabirajo prispevke za izpopolnitev turške mornarice. Carigradski generalni svet se je v navzočnosti notranjega ministra Talaata izjavil, da naj se uvede za brodovje posebna taksa.

Belgrad. Srbija je mejo nasproti Albaniji spričo ondi vršičih se dogodkov (Essad paša oblega Elbassan) popolnoma zavarovala.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza, da je mednarodna kontrolna komisija v Valoni pozvala Essad pašo, naj umakne svoje vojske iz okolice Elbassana.

Skader. Malisorski poglavarji pristopajo k Essad paši, Aljuš Coka, glavar Lješa, se je zvezal z Essad pašo, baje tudi Prek Bib Doda, glavar Miriditov. Severni Albanci pravijo, da bodo sami svojega kralja izbrali. O Kemal begu nočejo nič slišati. O Wiedu pravijo, da bo, če pride, moral zopet oditi.

Skader. Angleški guverner je razpustil tukajšnji meščanski klub in prepovedal vsakršen shod ter je malisorske glavarje, ki so z Essadom korespondirali, zapodil v hribe.

Valona. Avstrijski in laški delegat sta baje prosila svoji vladi, naj odpošljeta semkaj vojnih ladij.

Carigrad. »Tanin« poroča, da turški vladni krogi svojega stališča glede na otoko niso izpremenili in da otokov ne odstopijo, marveč da hočejo izposlovati razzod-

bržkone čuval obleko beguncev. Vzel je pa še puško seboj za vsak slučaj. Kajti udar s kopitom je dobro uspalno sredstvo, tako si je namreč mislil sam pri sebi.

Hodil je skoro pol ure, ko se je prikazal svet ognja. Kozakov tovariš, precej starejši po letih, je bil zakuril ogenj in sedel pri njem ter kadil. Petrovič je previdno smuknil v biče. Kozakov konj, ki je ležal v stepni travi, je dvignil glavo in začel sopsti skozi nozdrvi. Starec je napeto poslušal. A vse je bilo tiho. Naenkrat je nekaj zasumelo v biču. Starec je skočil kvisku in napel puško.

Bela, gola postava je planila nadenj. Strel se je razlil nad vodo, nato je sledil udar s kopitom po glavi starega kozaka, da se je prevrnil in Petrovič si je brisal med kletvicami kri, ki mu je curljala iz leve rame. Kozak ni dobro zadel, samo kožo je posnela krogla.

Ko se je kozak zavedel, so se dele krog njega tri moške postavile in so plenile njegovo torbo, napolnjeno z živežem.

»Spustite me, pasji sinovi«, je vpil na vse tri begunce in grizel vezi. Jermeni so bili močni. »Svinje, spustite me. Še kesali se bodele. Takoj pride semkaj patrolja«, je dostavil, a noben se ni zmenil za njegovo zmerjanje in vsi so jedli hlastno, kar so našli v torbi.

»Kaka sreča«, je vriskal Gribov. »Povej no, Petrovič, kako si ti to storil.«

»Tiho in je!« je odvrnil Petrovič, ki je očividno postal zopet surov.

»Pustite me, svinje«, je kričal zvezan kozak.

»Zamašite mu gobec!« je mirno velel Petrovič tovarišema in stopil je k kozaku, ki je bil okrog sebe z nožami.

bo evropskega areopaga, (ki je pa že padla in sicer ne dobi Grčija samo Kios in Mitilene, ampak tudi Lemnos in Samothrake).

Belgrad. Vlada »Samouprava« piše: »Obzorje evropske politike je z gostimi oblaki zastrto in bi se mogel nenadoma pojaviti blisk, ki bi povzročil evropsko katastrofo.

Belgrad. V slučaju vojske med Turčijo in Grčijo je Srbija obvezana Grčiji vojaško pomagati. Srbska diplomacija se zato resnosti položaja popolnoma zaveda, tembolj, ker bi tretja balkanska vojska bila evropskemu miru veliko bolj nevarna, kakor sta bili prejšnji dve.

Carigrad. Iz Carigrada prihajajo vesti, da Turčija vpoklicuje svoje častnike v inozemstvu.

Carigrad. Mirovna pogajanja med Turčijo in Srbijo so se prekinila.

Belgrad. Srbija je dobro poučena, da se Bulgarija naglo oborožuje, da eventualno izrazi položaj. Srbija, Grčija in Rumunija so zato medseboj v neprestanem stiku, da zavarujejo bukreško pogodbo pred vsakim iznenadenjem.

London. Tu ne verujejo v vojsko med Turčijo in Grčijo, ker Anglija zastavlja ves svoj vpliv, da to pustolovščino prepreči.

Valona. Praske med Essad-pašinimi pristajši in pristajši provizorične vlade okoli Elbassana trajajo dalje.

Carigrad. Bojkot proti grškim trgovcem se širi dalje.

Pariz. Grški ministrski predsednik Venizelos je dospel semkaj in bo konferiral z vodilnimi državniki.

Koliko vlad je v Albaniji?

I. Kemalbegova vlada v Valoni. Dohodki tečejo iz pristaniških pristojbin. Ima nekaj domačinov za žandarje.

II. Essadpaša v Draču in Tirani. Živi od pristaniških pristojbin v Draču.

III. Malisorska vlada Zokujev v Lješu. Postavili so jo bili Srbi. Živi od pristaniških pristojbin v Medui. Ima dobre žandarje. Prvi vladar je bil Gjeta Zoku, katerega je dal vodja Miriditov, Prek Bib Doda, umoriti, a mu je sledil njegov brat Ded Zoku.

IV. Mirditska vlada Prek Bib Doda v severoalbanskih hribih. Nima dohodkov. Se zato skuša polastiti Medue.

V. Internacionalna uprava Skadra pod angleškim guvernerjem Phillipsom, ki v Skadru še zdaj ne dopusti albanske zastave.

VI. Internacionalna upravska komisija s sedežem v Valoni.

Socialni demokrat — graški podžupan.

Gradec. 8. t. m. je bil v seji graškega občinskega sveta s 16. socialnodemokratskimi in s 15. uradniškimi glasovi izvoljen za prvega podžupana dr. Bercht, za drugega podžupana pa soc. demokrat Alojzij Ausobsky. Župan dr. Fleischhacker je napovedal, da potrebuje graška občina drž. podporo, da se bo moralo posojilo najeti, da se mora izpopolniti klavnica, zgraditi nova domobranska vojašnica, skrbeti za brezposelne, graditi mala stanovanja in da se mora izpremeniti sedanjí občinski in volilni red.

»Daj mu z nožem, Petrovič«, je svetoval Andrej.

Pa samo odmajal je z glavo in z vsem prijemom je zagrabil zvezanca za vrat, da je krčevito zazijal.

»Trave«, je dalje ukazal Petrovič in čez nekaj sekund je ležal kozak z zamašenimi ušmi pri ognju in samo njegove oči so kazale jezo in srd, ki se je kuhala v njem.

Begunci so molče jedli.

Petrovič se je dvignil in dejal kratko in odločno:

»Čakajta!«

Morala je preteči dobra ura, ko sta se Gribov in Andrej pogovarjala o dogodku.

»In ti, očka, veš zagotovo, da je Petrovič študiral... je ravno vprašal Gribov.

In začulo se je konjsko peketanje, da sta se oba naglo umaknila v biče in kmalu nato je stal pred njima Petrovič. Posadil je mladega kozaka s konja in ga položil poleg starejšega na tla. Gribov in Andrej sta morala zajezditi konja, vsak je dobil puško. Revolverja je pa Petrovič zase obdržal.

»Znam ž njima streljati«, je odvrnil kratko, in se je obrnil k ujetnikoma.

»Zabavajta se dobro«, je dejal smehljaje. Bila je edina beseda, ki jo je jima privoščil.

Kmalu se je breg zazibal v grobno tišino, ožen je polagoma pojema in končno je ugasnil.

Šele drugi dan je našla kozaska patrolja ujetnika in začel se je pogon za begunci.

Burna volitev obeh podžupanov.

Župan nato uvede volitev dveh podžupanov. Sledi dveurna ostra razprava. V imenu obrtnikov protestira Krebs, v imenu hišnih posestnikov pa Schreckenthal proti izvolitvi socialnega demokrata za drugega podžupana. Odgovarjajo jim govorniki uradniških in soc. dem. obč. svetnikov. Pri volitvi prvega podžupana je bilo oddanih 31 glasovnic, 17 je bilo praznih. Izvoljen je dr. Bercht. Sledi zopet daljša razprava, predno se oddajo glasovnice za drugega podžupana. Oddanih je bilo 48 glasovnic, 31 jih je dobil soc. demokrat Ausobsky, ki je izvoljen, protikandidat, dosedanji podžupan Habisch je dobil le 15 glasov. Wellisch, Brandl, Schrottner in še nekateri obč. svetniki prično žvižgati na piščalke, da protestirajo. Hrup se pa kmalu poleže in Ausobsky zasede mesto drugega podžupana.

Spor med gosposko in ljudsko zbornico.

Plemiči in bivši ministri, ki v gosposki zbornici odločujejo, poslaniški zbornici večkrat očitajo, da ne dela in da izgublja čas z dolgotrajnimi razpravami. Ta očitek pa pri vsej razdrapanosti v parlamentu, ki nima tiste moči, kakršno imajo parlamenti v državah, kjer se strogo ustavno vlada, ni popolnoma istinit, ker tudi gosposka zbornica ni za delo navdušena, kadar gre za rešitev postav, ki visoki gosposdi niso všeč. Poslaniška zbornica je že 28. dec 1912 doposlala gosposki zbornici novo društveno postavo, a razpravljali so o njej v gosposki zbornici šele 29. decembra 1913. Nadalje ni rešila gosposka zbornica postav o kršitvi delavske pogodbe in tudi ne postav o ureditvi stališča pisarniških pomočnikov in oficiantov. Iz trte izvit je pa sedanjí spor glede na osebno dohodninsko novelo. Tendence gosposke zbornice je ponižati ljudski parlament in močje hočejo tudi Stürgkha strnoglaviti. Predsednik gosposke zbornice knez Windischgrätz je te dni razpravljal s predsednikom poslaniške zbornice dr. Sylvestrom o skupni konferenci obeh zbornic in rekel, da naj bi vsaka zbornica h konferenci 9 članov odposlala, dr. Sylvester je pa izjavil, da to tehnično ni mogoče, ker morajo biti tudi manjše stranke pri konferenci zastopane in bodo morali vsaj 26 poslancev za njo izvoliti. To je obveljalo.

× × ×

+ Skupna komisija poslanske in gosposke zbornice za finančni načrt. Iz hrvatsko-slovenskega kluba sta izvoljena v to komisijo poslanca dr. Korošec in prof. Jarc. Komisija ima namen zravnati nasprotja, ki so se pojavila mej poslansko in gosposko zbornico v zadevi osebno-dohodninskega davka. Glavna točka razpore je sledeča: Poslanska zbornica je po vladni predlogi sklenila, da se osebna dohodnina zviša od dohodkov od 10.000 kron dalje. Predlog, da bi se povisek začel že pri dohodkih 6000 K je bil z večino odklonjen. Gosposka zbornica pa zahteva, da naj se povisek začne tudi že pri dohodkih čez 1200 K. Soditi po razpoloženju v poslanski zbornici je pričakovati, da bodo v skupni komisiji vsi člani poslanske zbornice soglasno odklonili zahteve gosposke zbornice. Pričakuje se, da bo potem odnehala gosposka zbornica — na kar bi bil »finančni načrt« izgotovljen še ta teden. Skupna komisija se je dne 12. jan. zbrala v prostorih gosposke. O izidu bomo poročali prihodnjč.

Po svetu.

KRST NADVOJVODINJE.

Dunaj. V navzočnosti cesarja se je izvršil krst hčerke nadvojvodinje Cite. Dali so ji ime Adelheit.

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj. Kranjski deželni zbor se skliče 20. t. m. in bo imel za rešitev svojih poslov na razpolago čas do 17. februarja.

OGRSKI ŽELEZNIŠKI URADNIKI PRETE.

Budimpešta. Železniški uradniki so sklenili zbrati se na shod na Reki, da protestirajo proti vladi in sklenejo, če treba, štrajk.

KOALICIJA ZA NOVEGA BANA.

Zagreb. Koalicija dela na to, da bi postal ban baron Nikolič.

KORUPCIJA NA ČESKEM.

Praga. V predkraju Vršovic so prišli na sled, da so župan Herold, podžupan Zimmermann in magistratni ravnatelj Režniček pri prodaji nekega zemljišča, pri katerem je imela občina govoriti, zaslužili 1 milijon provizije. Mladočeska stranka hoče vse tri iz svoje srede izključiti. Državni pravnik se pozove, da jih stavi pod obtožbo.

KOSUTH ZOPET OBOLEL.

Budimpešta. Franc Kossuth je zopet hudo obolel.

KOSSUTH SE POROČIL.

Budimpešta. Stanje Franca Kossutha se je zelo poslabšalo. Bolnik se je poročil s svojo zaročenko grofico Beniowski.

TISZA NAMERAVA OGRSKI DRŽAVNI ZBOR RAZPUSTITI.

Budimpešta. Tu se trdi, da namerava Tisza že jeseni ogrski državni zbor razpustiti. Vladni krogi pa trde, da vlada državní zbor razpusti šele majnika 1915.

VODITELJ TIROLSKIH KRŠČANSKIH SOCIALCEV DR. OTON PL. GUGGENBERG UMRL.

Briksen. Tu je 10. t. m. ob pol 3. uri popoldne umrl voditelj tirolskih krščanskih socialcev dr. Oton pl. Guggenberg. Rajnik je bil zelo veren, pobožen mož in si je za uveljavljanje krščanskih načel pridobil neverljivih zaslug.

NEMSKI ŠKOFJE.

Kolin. Nemški škofje so objavili skupen pastirski list, v katerem obžalujejo, da število porodov v Nemčiji pada ter vidijo med zlimi vzroki razkošnost bogatih slojev in bedo nižjih. Zakonskim, ki preprečujejo zarod, se odtegnejo sakramenti. Končno škofje ostro obsojajo novo modo.

REVOLTA V RIMSKI PROVINCI.

Rim. V Palianu, kjer se pojavljajo že več časa agrarni nemiri, so kmetje demonstrativno pred hišo posestnika Tuccija in zahtevali, naj se jim položaj izboljša. Tucci je na množico streljal in usmrtil neko mlado deklico, ranil pa 30 oseb.

SPLOŠNA STAVKA ŽELEZNIČARJEV V JUŽNI AFRIKI.

London. Železničarji v Južni Afriki so proglasili splošno stavko, ker so več železničarjev odpuštili. Vpovešt pride ob stavki 35.000 belih in ravno toliko nebelih železničarjev. Iz Pretorije je odpeljal 9. t. m. le en vlak, ker razven treh vsi mehaniki stavkajo. Tudi izvožnički stavkajo. Zveza med Pretorijo in Klerksdormom je prekinjena.

Johannesburg. Štrajkujoči delavci so položili na tir dinamit. Poštni vlak je bil vržen s tira. K sreči ni bil nihče ranjen.

Kapstadt. Ker je en del železničarskega sindikata za prenehanje štrajka, upajo, da še danes nastopijo pri železnih normalne razmere.

KRVAVA SPLOŠNA STAVKA V JUŽNI AFRIKI.

Natal. Splošna stavka železničarjev se izvaja z napadi in z boji. Podobna je vstaji. Med Denverjem in Georgetownom je bil na poštni vlak izveden napad. Lokomotivo je eksplozija vrgla iz tira. Na progi Wilpoort-Luipaardsvley so našli tri bombe; na progi Johannesburg-Cleveland je bil izveden napad z dinamitom. Voditelj Indov Ghandi je izjavil, da med stavko vladi ne bo delal težav. V Potsefstroom so odposlali 18.000 vajakov. Pod orožje so pozvani vsi orožja sposobni državljani v Natalu in v Oraniju: 60.000 mož. V provinci Kap železničarji ne stavkajo. V Poutsmi so aretirali 4 voditelje stavke; v Pretoriji pa predsednika, tajnika in dva odbornika zveze železničarjev.

PRIPRAVLJENOST RUSIJE.

Peterburg. Z zadržanjem zadnjega letnika rezervistov šteje zdaj ruska armada 1,600.000 mož, od teh 1,200.000 v Evropi.

POSOJILA ZA RUSKE ŽELEZNICE.

Peterburg. Ruski ministrski svet je izjavil, da je potrebno za najvažnejše železniške družbe najeti posojilo 826 milijonov rubljev.

NA KITAJSKEM JE TUDI KRITIČNO.

Peking. Kitajski parlament je razpuščen.

× × ×

VREME.

Inomost. Vsled deževja padajo neprestano lavine. Promet na arlberški železnici je prekinjen, Bregenška Acha je hudo narastla.

Inomost. Ravnateljstvo državne železnice v Inomostu izjavlja, da se promet na progi Inomost-Mittenwald radi sneženih zametov vsaj tri dni prekine. Tudi na Arlbergu je promet prekinjen.

Lviv. Vsled zametov je promet lokalnih železnic ustavljen.

Curth. Nastopilo je južno vreme. Silno dežuje. Sneg se naglo topi.

Inomost. Tu močno dežuje. Vsled topitve snega je nevarnost plazov velika. Mittelwaldska železnica je promet ustavila. Tudi proga arlberške železnice je ogrožena.

VIHARJI OB OBREZJU VZHODNEGA MORJA.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča: Možderne topljice Krautz je vihar popolnoma